

**Powiatowy Urząd Pracy
W Sanoku**

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SANOCKIM
W 2011 ROKU**

Marzec 2012

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
1. Cel opracowania	3
2. Podstawa opracowania	3
3. Metodologia opracowania	3
II. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)	5
III. Analiza ofert pracy wg zawodów (grup zawodów)	21
IV. Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych.....	27
V. Wnioski	33
VI. Aneks statystyczny	36

I. WSTĘP

Cel opracowania.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych posłuży w szczególności do:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżąca korekta poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia,

Podstawa opracowania.

- załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy,
- załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27.04.2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2010 r. Nr 82, poz. 537),
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. Nr 251 poz. 1885)

Metodologia opracowania

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy poświęcić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich.

Realizowanie tego zamierzenia wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego opartego na weryfikacji i analizie bieżących danych dotyczących poziomu i struktury bezrobocia oraz ofert pracy.

W tym celu opracowano w Departamencie Rynku Pracy MPiPS metodologię wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. MZDiN jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na prace i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkoterminowych prognoz. Dane te stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, czyli – *stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do PUP w danym zawodzie do średniomiesięcznej rejestracji osób bezrobotnych w tym samym zawodzie i w tym samym*

okresie czasu jest większy od 1,1.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, czyli – *stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do PUP w danym zawodzie do średniomiesięcznej rejestracji osób bezrobotnych w tym samym zawodzie i w tym samym okresie czasu jest mniejszy od 0,9.*

Natomiast, jeżeli stosunek ten zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1 to zawód należy uważać za **zawód zrównoważony**, czyli wykazuje równowagę na rynku pracy.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy w powiecie sanockim. Bada zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do zawodów wywierających największy wpływ na rynek pracy.

Celem niniejszej analizy jest ukazanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2011 roku, a w szczególności jak kształtowało się w 2011 roku bezrobocie wśród zawodów, oraz w jakich zawodach pracodawcy najczęściej składali zapotrzebowanie na pracowników.

Analiza niniejsza powstała w oparciu o „Klasyfikację zawodów i specjalności” wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji tj. ich poziomu i specjalizacji.

Analiza ta jest skierowana do samorządu terytorialnego, szkół ponadgimnazjalnych, wyższych uczelni, jednostek szkolących, centrów kształcenia ustawicznego oraz dla wszystkich zajmujących się polityką zatrudnienia.

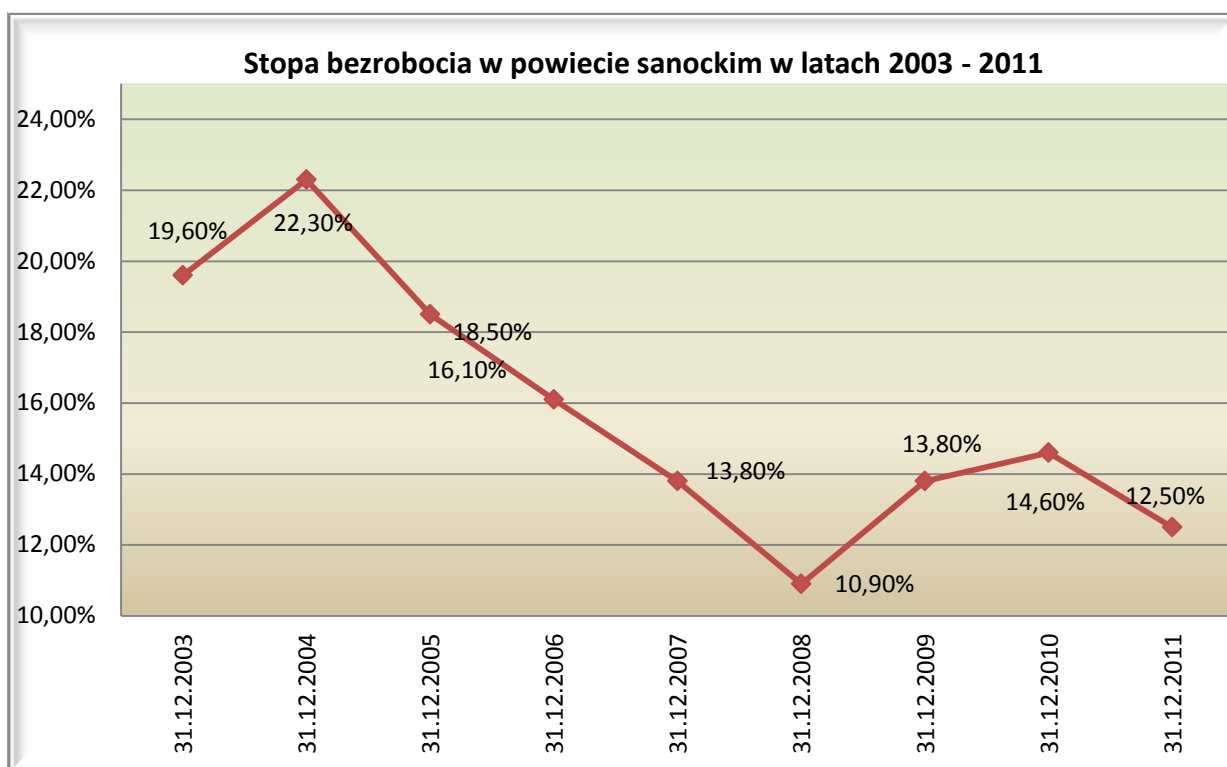
Opracowanie niniejsze przedstawia analizę bezrobocia według zawodów, ofert pracy zgłoszonych, będących w dyspozycji, jak i pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy, opis zawodów nadwyżkowych i deficytowych, strukturę zawodową absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów.

II. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

II.1. Ogólne dane dotyczące bezrobocia w powiecie sanockim

Na koniec 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sanoku było zarejestrowane 5093 osoby. Stopa bezrobocia na koniec grudnia wyniosła 12,5%. Sytuacja w powiecie sanockim pod względem stopy bezrobocia w ostatnim roku uległa poprawie. W porównaniu do stanu na koniec 2010 roku, bezrobocie zmalało o 2,1%. Od 2008 roku stopa bezrobocia w powiecie sanockim systematycznie wzrastała, w ubiegłym roku ta tendencja została przełamana - sytuację przedstawia wykres nr 1.

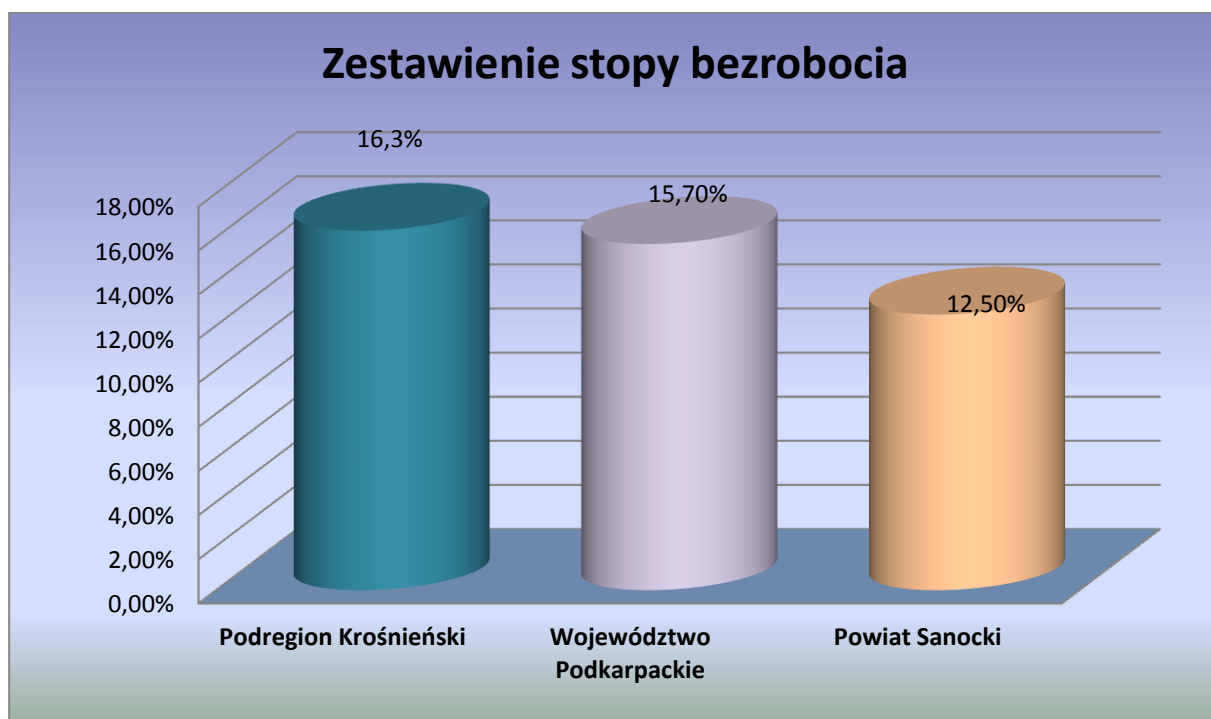
Wykres Nr 1

Należy zaznaczyć, że rok 2011 był rokiem wyjątkowym, gdyż stopa bezrobocia w powiecie sanockim była przez cały okres zbliżona do stopy bezrobocia w kraju, w trzech miesiącach- maju, lipcu i listopadzie nawet niższa.

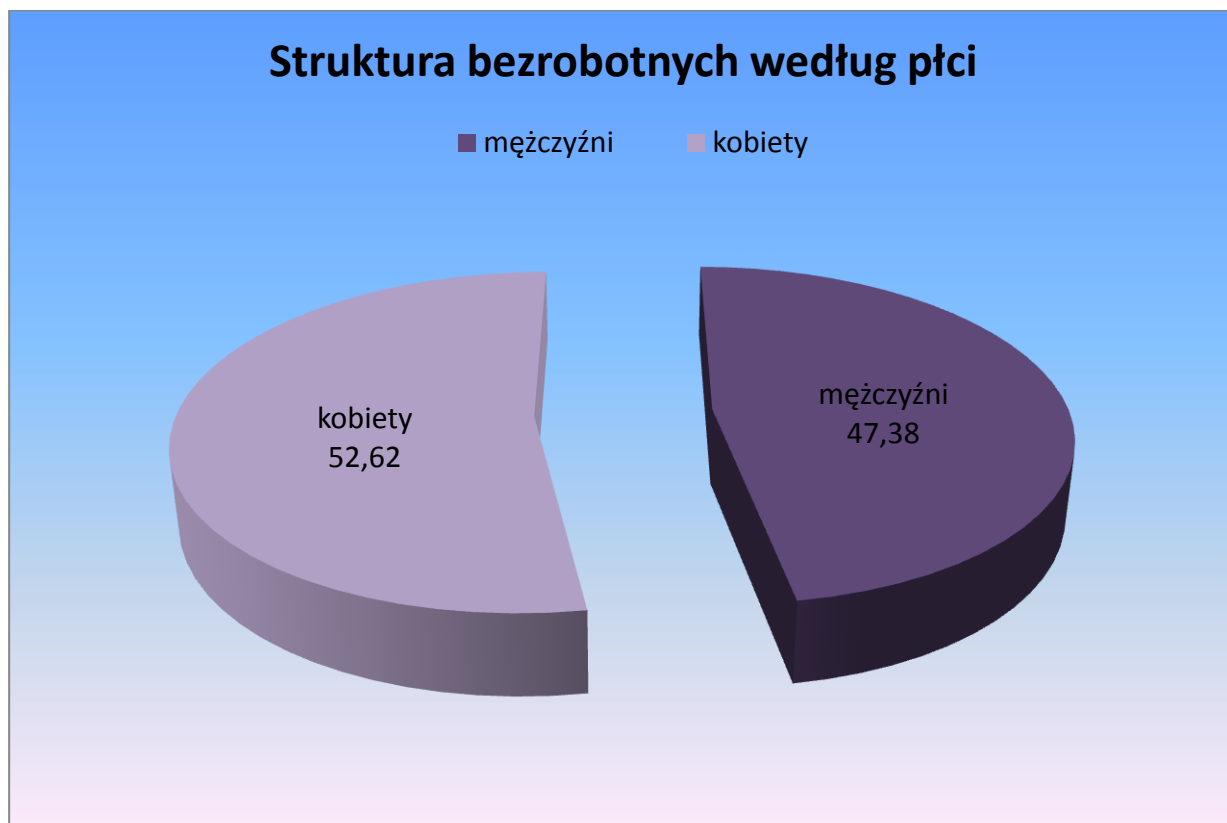
Również w stosunku do podregionu krośnieńskiego i całego województwa podkarpackiego stopa bezrobocia jest niższa, (podregion krośnieński – 16, 3%, województwo podkarpackie–15,7%), graficznie powyższe dane przedstawia wykres nr 2.

Wykres Nr 2

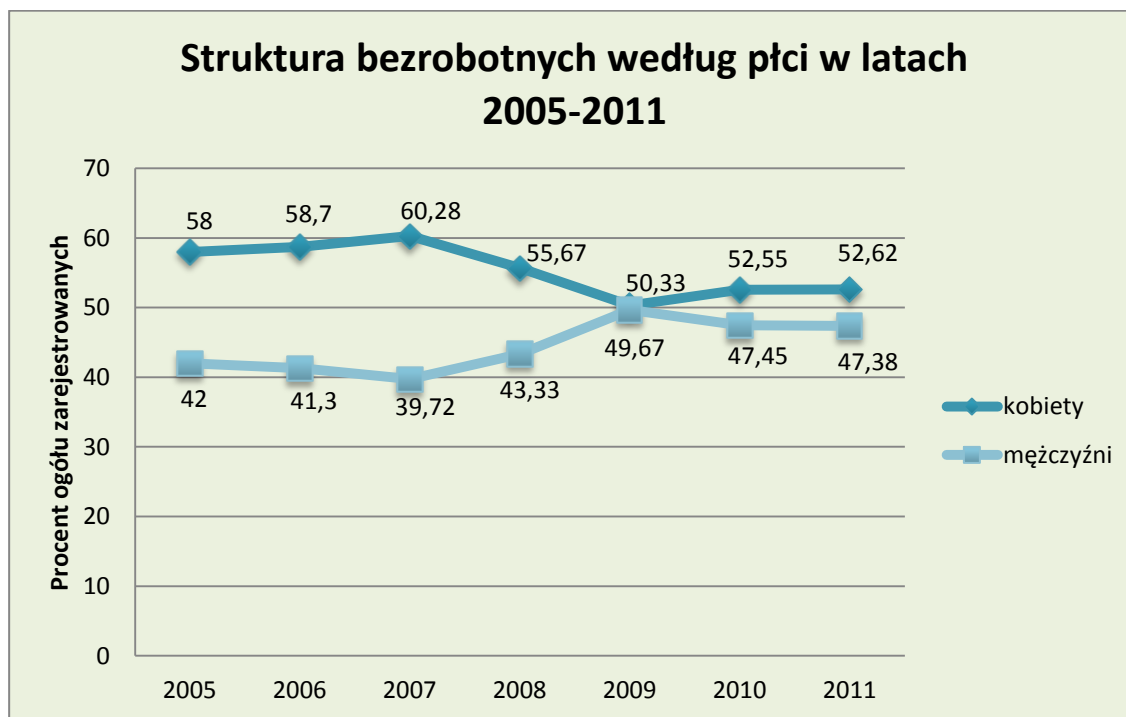
W ewidencji osób bezrobotnych na koniec 2011 roku, wśród ogółu zarejestrowanych było 2680 kobiet, co stanowiło 52,62% wszystkich bezrobotnych i jest to wzrost w stosunku do roku 2010 o 0,07%. Graficznie sytuację przedstawia wykres nr 3.

Wykres Nr 3

Należy tutaj również zauważyć, że od 2009 roku, odnotowujemy wzrost procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, w porównaniu z latami ubiegłymi, kiedy to następował spadek ich udziału w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, co obrazuje wykres nr 4.

Wykres Nr 4

II.2. Bezrobotni według zawodów

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, struktura klasyfikacji obejmuje: 10 grup wielkich, 43 grupy duże (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych), 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności. Klasyfikacja ta służy ujednoliceniu nazewnictwa zawodów i specjalności występujących na rynku pracy oraz racjonalnemu planowaniu obsługi rynku pracy i określaniu jego struktury zawodowej. Stosowana jest w zakresie: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, gromadzenia danych do określania polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego, prowadzenia badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy.

Strukturę grup wielkich klasyfikacji w powiązaniu z poziomami klasyfikacji przedstawia tabela 1.

Tabela Nr 1

Lp.	Nazwa grupy wielkiej	Liczba grup w ramach grupy wielkiej			Liczba zawodów i specjalności	Poziom kwalifikacji
		dużych	średnich	elementarnych		
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4	11	31	141	3+4
2	Specjaliści	6	30	98	663	4
3	Technicy i inny średni personel	5	20	87	471	3
4	Pracownicy biurowi	4	8	27	68	2+3
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4	12	39	132	2+3
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3	9	17	54	2
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	5	14	69	396	2
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3	14	41	334	2
9	Pracownicy przy pracach prostych	6	11	32	98	1
10	Siły zbrojne	3	3	3	3	1,2+4
RAZEM		43	132	444	2360	

Każdej nazwie zawodu przyporządkowany jest odpowiedni kod w zależności od poziomu kwalifikacji. Kolejne, coraz bardziej szczegółowe podziały na grupy duże, średnie i elementarne dokonywane są na podstawie coraz to większej specjalizacji kwalifikacji, związanej - jak wspomniano wcześniej - z rodzajem wymaganej wiedzy, stosowanych narzędzi i maszyn czy materiałów oraz produkowanych dóbr i usług. Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże - dwucyfrowym, grupy średnie - trzycyfrowym, a elementarne - czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

Analiza bezrobotnych na podstawie wielkich grup klasyfikacji zawodów pokazuje, że największy odsetek w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych stanowi grupa siódma tj. „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” podobnie jak w latach 2006-2010. Kolejną jest grupa piąta, czyli „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”, którzy również w latach ubiegłych stanowili drugą co do wielkości grupę. Należy tutaj zauważyć, że struktura zarejestrowanych bezrobotnych według grup wielkich zasadniczo nie uległa większej zmianie. Rok 2011 jest rokiem, w którym nastąpił spadek procentowego udziału grupy trzeciej, tj. „Technicy i inny średni personel” oraz ósmej, tj. „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”.

Wzrost procentowego udziału w strukturze ogółu zarejestrowanych bezrobotnych dotyczy natomiast grupy piątej, tj. „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” oraz drugiej,

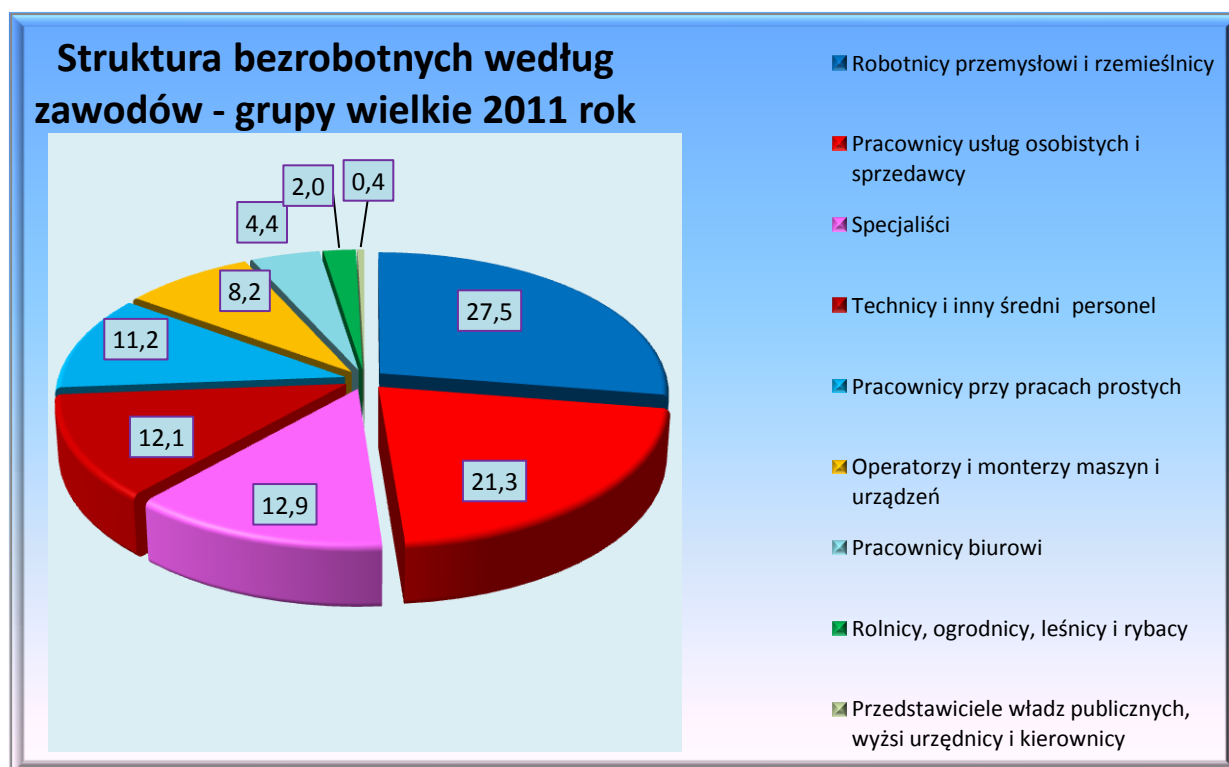
tj. „Specjaliści”.

Porównanie w/w danych w latach 2006 – 2011 przedstawia tabela 2, natomiast graficznie wykres nr 5.

Tabela Nr 2

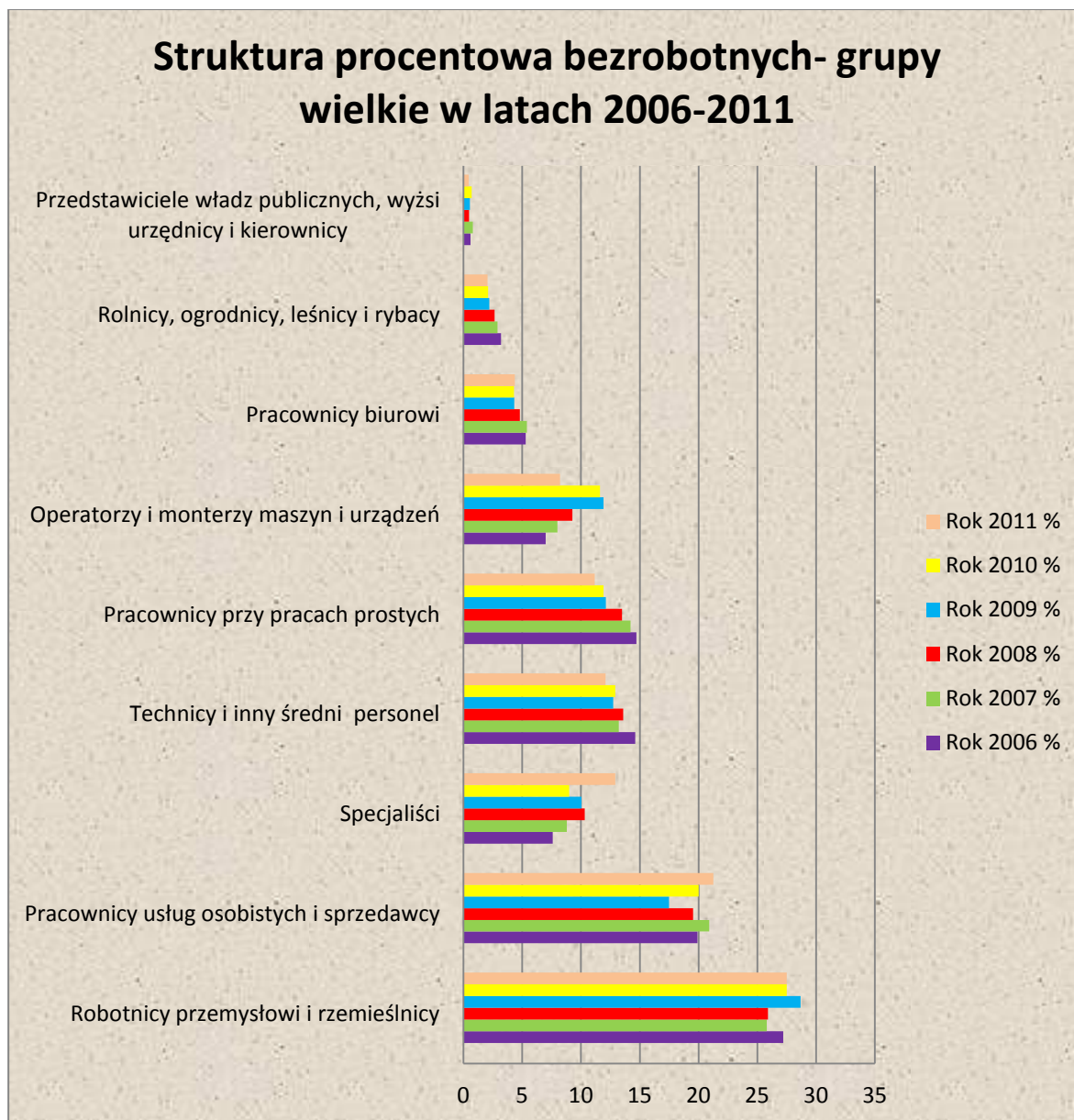
Lp.	Nazwa grupy wielkiej	Rok 2006 %	Rok 2007 %	Rok 2008 %	Rok 2009 %	Rok 2010 %	Rok 2011 %
1	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	27,2	25,8	25,9	28,7	27,5	27,5
2	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	19,9	20,9	19,5	17,5	20	21,3
3	Specjaliści	7,6	8,8	10,3	10,0	9	12,9
4	Technicy i inny średni personel	14,6	13,2	13,6	12,7	12,9	12,1
5	Pracownicy przy pracach prostych	14,7	14,2	13,5	12,1	11,9	11,2
6	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	7	8	9,3	11,9	11,6	8,2
7	Pracownicy biurowi	5,3	5,4	4,8	4,3	4,3	4,4
8	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3,2	2,9	2,7	2,2	2,1	2,0
9	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,6	0,8	0,5	0,5	0,7	0,4

Wykres Nr 5

Strukturę zarejestrowanych bezrobotnych według zawodu na koniec 2011 roku w układzie wielkich grup zawodów prezentuje wykres nr 6.

Wykres Nr 6

Powyższy wykres jasno obrazuje, iż na przestrzeni kilku ostatnich lat systematycznie spada procentowy udział bezrobotnych reprezentujący zawody z grupy wielkiej „Pracownicy przy pracach prostych”, a wzrasta z grupy „Specjaliści” i „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” - co należy uznać za zjawisko negatywne.

Analizując bezrobotnych mieszkańców powiatu sanockiego według zawodów zauważyć należy, że najliczniejszą grupę bezrobotnych - 744 osoby, stanowią osoby bez zawodu tj. 14,61% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w tym kobiety to 53,90% tej grupy

bezrobotnych tj. 401 osób.

Strukturę bezrobotnych według zawodów przedstawia tabela nr 3. Zestawiono tu zawody, w których zarejestrowanych jest więcej niż 50 osób.

Tabela Nr 3

Lp	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	% ogółu	w tym				
				kobiety	absolwenci		Powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	Bez zawodu	744	14,61	401	117	58	47	27
2	Sprzedawca	463	9,09	410	4	4	206	184
3	Ślusarz	123	2,42	6	4	0	53	5
4	Robotnik budowlany	94	1,85	0	3	0	33	0
5	Kucharz	90	1,77	81	2	2	33	29
6	Fryzjer	85	1,67	85	16	16	26	26
7	Murarz	85	1,67	0	4	0	29	0
8	Technik mechanik	73	1,43	3	9	0	18	0
9	Krawiec	71	1,39	70	2	2	28	27
10	Technik ekonomista	58	1,14	53	6	6	17	15
11	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	58	1,14	26	0	0	32	16
12	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	57	1,12	31	0	0	26	19
13	Robotnik placowy	57	1,12	11	0	0	36	7
14	Stolarz	56	1,10	7	0	0	22	4
15	Sprzątaczką biurową	54	1,06	53	0	0	29	28
16	Technik prac biurowych	52	1,02	47	2	2	26	25
17	Mechanik pojazdów samochodowych	51	1,00	0	4	0	14	0

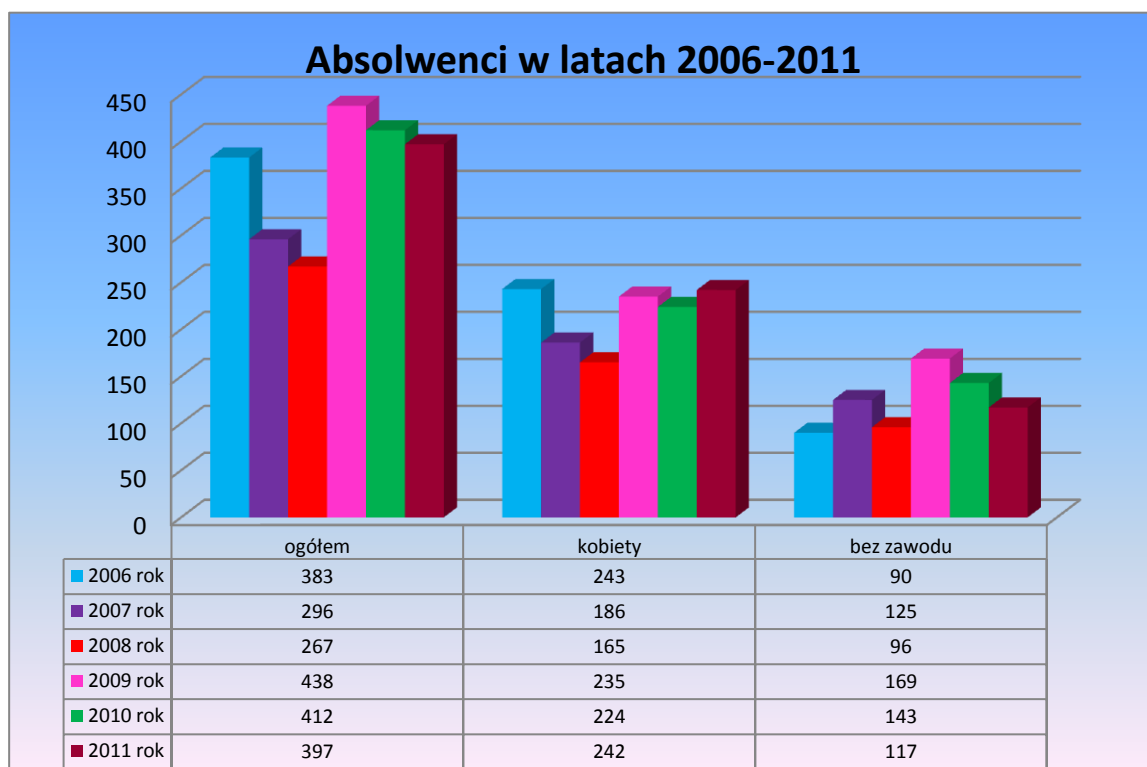
Podobnie jak w roku ubiegłym zawodów takich jest 17, w których w sumie jest zarejestrowanych 2271 osób, co stanowi 44,59% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast kobiety w tej grupie to 1284 osoby, co stanowi 47,91% ogółu zarejestrowanych kobiet.

II.3. Bezrobotni absolwenci

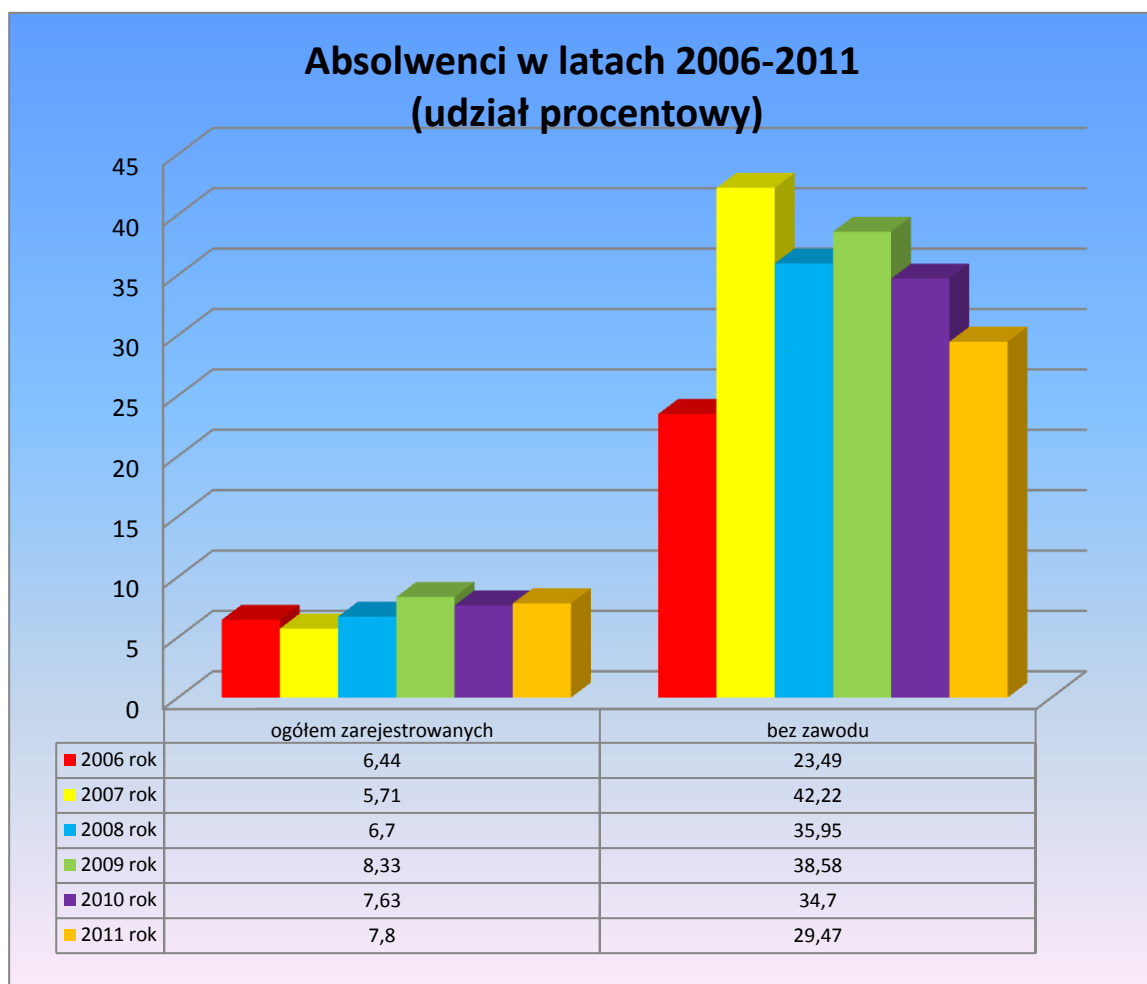
Na koniec 2011 roku zarejestrowanych było 397 absolwentów (osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki), w tym 242 kobiety. Grupa ta stanowiła 7,80% ogółu osób bezrobotnych.

Wśród tej populacji najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez wyuczonego zawodu, tj. 117 osób, co stanowi 29,47% ogółu zarejestrowanych absolwentów, (w tym 58 kobiet, tj. 49,57% absolwentek bez wyuczonego zawodu), co przedstawia graficznie wykres nr 7. Natomiast wykres nr 8 przedstawia udział procentowy absolwentów w latach 2006-2011.

Wykres Nr 7

Wykres Nr 8

Absolwentów legitymujących się zawodem wyuczonym, w którym zarejestrowanych jest 5 i więcej osób - przedstawia tabela nr 4. Zawodów takich jest 16, w których w sumie jest zarejestrowanych 112 osób, co stanowi 28,21% ogółu zarejestrowanych absolwentów, natomiast kobiety w tej grupie to 83 osoby, co stanowi 74,11% grupy.

Tabela Nr 4

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci			
		ogółem	% ogół absolwentów	w tym	
				kobiety	%
1	Bez zawodu	117	29,47	58	49,57
2	Fryzjer	16	4,03	16	100,00
3	Inżynier rolnictwa	11	2,77	8	72,73
4	Kucharz małej gastronomii	10	2,52	6	60,00
5	Technik mechanik	9	2,27	0	0,00
6	Specjalista administracji publicznej	8	2,02	5	62,50
7	Technik ekonomista	6	1,51	6	100,00
8	Kulturoznawca	6	1,51	4	66,67
9	Specjalista pracy socjalnej	6	1,51	5	83,33
10	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	5	1,26	5	100,00
11	Pedagog	5	1,26	5	100,00
12	Filolog - filologia obcojęzyczna	5	1,26	4	80,00
13	Technik hotelarstwa	5	1,26	4	80,00
14	Technik masażyста	5	1,26	4	80,00
15	Pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	5	1,26	4	80,00
16	Fizjoterapeuta	5	1,26	3	60,00
17	Pracownik socjalny	5	1,26	4	80,00

Liczba zawodów, w których zarejestrowanych było 5–ciu i więcej absolwentów utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym, ponieważ w roku 2010 wynosiła 15 zaś na koniec roku 2011 wynosi 16.

II.4. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy

Kolejną dużą grupę osób w rejestrze osób bezrobotnych PUP Sanok stanowią bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy. Ogółem na koniec 2011 roku było zarejestrowanych 1630 osób, co stanowi 32,00% ogółu bezrobotnych, w tym kobiet 915 tj. 56,13% tej grupy.

W zestawieniu z latami ubiegłymi wyraźnie widać, iż po stałym spadku procentowego udziału osób zarejestrowanych ponad 12 miesięcy, od roku 2010 następuje w tym względzie znaczny wzrost. Graficznie przedstawia to wykres nr 9.

Wykres Nr 9

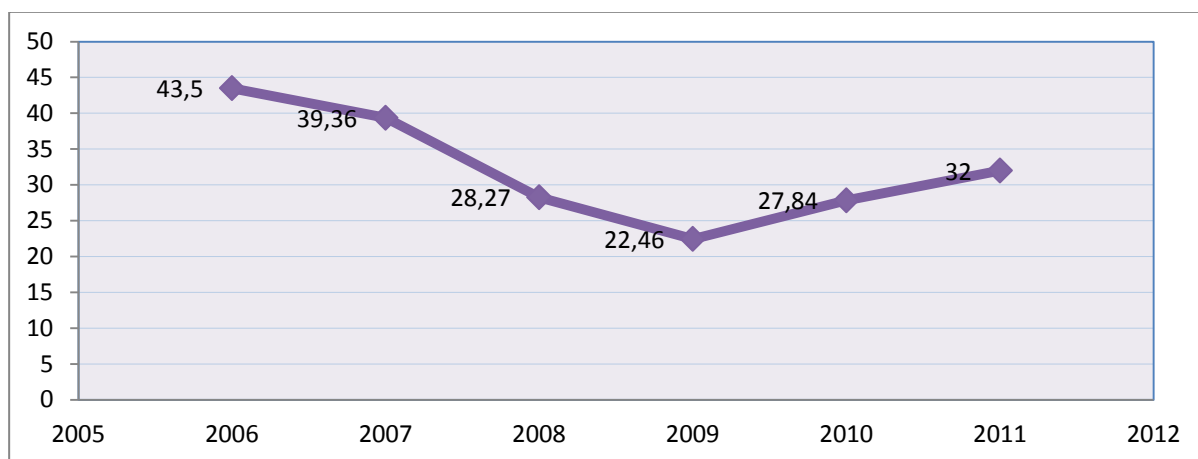

Tabela nr 5 przedstawia zawody, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób. Zawodów takich jest 17, w których w sumie jest zarejestrowanych 689 osób, co stanowi 42,47% ogółu zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, natomiast kobiety w tej grupie to 415 osób, czyli 60,23% tej grupy.

Porównując przytoczone dane z latami poprzednimi należy zauważyć, że liczba zawodów, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób malała do roku 2008, kiedy to osiągnęła wynik równy 10. W 2009 roku nastąpił nieznaczny wzrost i liczba zawodów, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób wyniosła 11. W roku 2010 odnotowano kolejny wzrost - na koniec roku liczba zawodów, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób równa jest 15 i wzrosła w 2011 roku do 17.

Tabela Nr 5

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy			
		Ogółem	% ogółem powyżej 12 m-cy	w tym	
				kobiety	%
1	Sprzedawca	206	12,64	184	89,32
2	Ślusarz	53	3,25	5	9,43
3	Bez zawodu	47	2,88	27	57,45
4	Robotnik placowy	36	2,21	7	19,44
5	Robotnik budowlany	33	2,02	0	0,00
6	Kucharz	33	2,02	29	87,88
7	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	32	1,96	16	50,00
8	Murarz	29	1,78	0	0,00
9	Sprzątaczką biurową	29	1,78	28	96,55
10	Krawiec	28	1,72	27	96,43
11	Fryzjer	26	1,60	26	100,00
12	Technik prac biurowych	26	1,60	25	96,15

13	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	26	1,60	19	73,08
14	Robotnik gospodarczy	23	1,41	8	34,78
15	Stolarz	22	1,35	4	18,18
16	Kierowca samochodu ciężarowego	20	1,23	0	0,00
17	Robotnik leśny	20	1,23	10	50,00

Biorąc pod uwagę wskaźnik długotrwałego bezrobocia, grupą zawodową (wg kodu 2-cyfrowego) o najwyższym wskaźniku jest grupa: „Pracownicy opieki osobistej i pokrewni” oraz „Kierownicy do spraw produkcji i usług”. W dalszej kolejności występuje sześć dużych grup zawodów charakteryzujących się wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia na poziomie 50%:

- Leśnicy i rybacy
- Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych,
- Rolnicy produkcji towarowej,
- Pomoce domowe i sprzątaczkę,
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych,
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołóstwie.

Wskaźniki kolejnych dwudziestu czterech grup zawodów wahają się w przedziale 40–20%. Natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia poniżej 20% zanotowano w odniesieniu do sześciu dużych grup zawodów:

- Specjaliści nauczania i wychowania,
- Specjaliści do spraw ekonomicznych,
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury,
- Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

Cały ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie przedstawiono w Aneksie statystycznym (załącznik nr 1).

Kolejność w rankingu dużych grup zawodów generujących długotrwałe bezrobocie nie przesądza jednak o realnej sytuacji danego zawodu na lokalnym rynku pracy.

II.5. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie sanockim w 2011 roku

W 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sanoku zarejestrowało się 5093 osoby, w tym 2680 kobiet (52,62%). Strukturę napływu bezrobotnych według zawodów przedstawia

tabela nr 7, gdzie zestawiono zawody, w których zarejestrowanych jest więcej niż 30 osób.

Tabela Nr 7

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	% ogółu	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					ogółem	kobiety
1	Bez zawodu	1073	21,07	474	337	154
2	Sprzedawca	452	8,87	383	22	18
3	Ślusarz	132	2,59	1	8	0
4	Technik mechanik	119	2,34	3	24	0
5	Robotnik budowlany	100	1,96	0	3	0
6	Fryzjer	83	1,63	82	26	26
7	Murarz	81	1,59	0	8	0
8	Mechanik pojazdów samochodowych	79	1,55	0	14	0
9	Kucharz	76	1,49	67	3	3
10	Magazynier	63	1,24	9	1	0
11	Technik ekonomista	61	1,20	50	11	9
12	Stolarz	59	1,16	5	2	0
13	Piekarz	57	1,12	10	4	1
14	Technik budownictwa	54	1,06	8	4	0
15	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	53	1,04	18	0	0
16	Kierowca samochodu ciężarowego	50	0,98	0	0	0
17	Kulturoznawca	49	0,96	30	20	8
18	Kucharz małej gastronomii	49	0,96	27	21	11
19	Specjalista administracji publicznej	48	0,94	36	22	16
20	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	48	0,94	14	2	0
21	Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	47	0,92	6	0	0
22	Krawiec	44	0,86	44	1	1
23	Pielegniarka	43	0,84	39	19	17
24	Technik prac biurowych	42	0,82	35	2	2
25	Sprzątaczką biurową	42	0,82	41	0	0
26	Konfeksjoner wyrobów gumowych	39	0,77	35	1	1
27	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	37	0,73	16	0	0
28	Inżynier rolnictwa	35	0,69	23	18	14
29	Robotnik gospodarczy	34	0,67	9	1	0
30	Robotnik drogowy	34	0,67	0	1	0
31	Szwaczka	32	0,63	32	1	1
32	Robotnik placowy	30	0,59	5	0	0

Zawodów takich jest 32, w których w sumie jest zarejestrowanych 3245 osób, co stanowi 56,04% ogółu napływu bezrobotnych w 2011 roku, natomiast kobiety w tej grupie to 1502 osoby, co stanowi 43,96% zarejestrowanych w tej grupie.

Strukturę napływu bezrobotnych według grup dużych klasyfikacji zawodów w 2011 roku przedstawia tabela nr 8.

Tabela Nr 8

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem (%) w 2011 roku
52	Sprzedawcy i pokrewni	11,08
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	9,39
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	8,39
51	Pracownicy usług osobistych	6,95
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,76
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	6,66
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,91
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	4,66
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,18
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,82
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,60
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,48
23	Specjaliści nauczania i wychowania	3,22
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,59
74	Elektrycy i elektronicy	1,99
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,93
22	Specjaliści do spraw zdrowia	1,76
32	Średni personel do spraw zdrowia	1,74
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,55
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,44
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,17
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,17
82	Monterzy	1,08
42	Pracownicy obsługi klienta	0,91
62	Leśnicy i rybacy	0,68
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,59
54	Pracownicy usług ochrony	0,57
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,47
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,47
35	Technicy informatycy	0,42
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,38
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,34
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,19
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,15
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,13
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,13

11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,04
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,02

Z analizy powyższych danych wynika, że największy napływ bezrobotnych (8-11%) nastąpił w grupach zawodów : „ Sprzedawcy i pokrewni”, „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni”, „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni”. Również w roku 2010 w tych grupach zawodów nastąpił stosunkowo największy napływ bezrobotnych.

Zestawienie struktury według wielkich grup zawodów bezrobotnych zarejestrowanych w 2011 roku i napływu bezrobotnych w 2011 roku pokazane jest w tabeli nr 9.

Tabela Nr 9

Nr grupy wielkiej	Nazwa grupy wielkiej	Bezrobotni zarejestrowani		Napływ bezrobotnych	
		2011	2010	2011	2010
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,44	0,7	0,34	0,9
2	Specjaliści	12,92	11,9	17,13	20,69
3	Technicy i inny średni personel	12,10	12,9	13,59	18,28
4	Pracownicy biurowi	4,37	4,3	4,85	4,94
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	21,27	20	18,95	8,74
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2,05	2,1	1,27	1,63
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	27,50	27,5	26,92	25,9
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8,21	9	7,84	9,64
9	Pracownicy przy pracach prostych	11,15	11,6	9,11	9,28

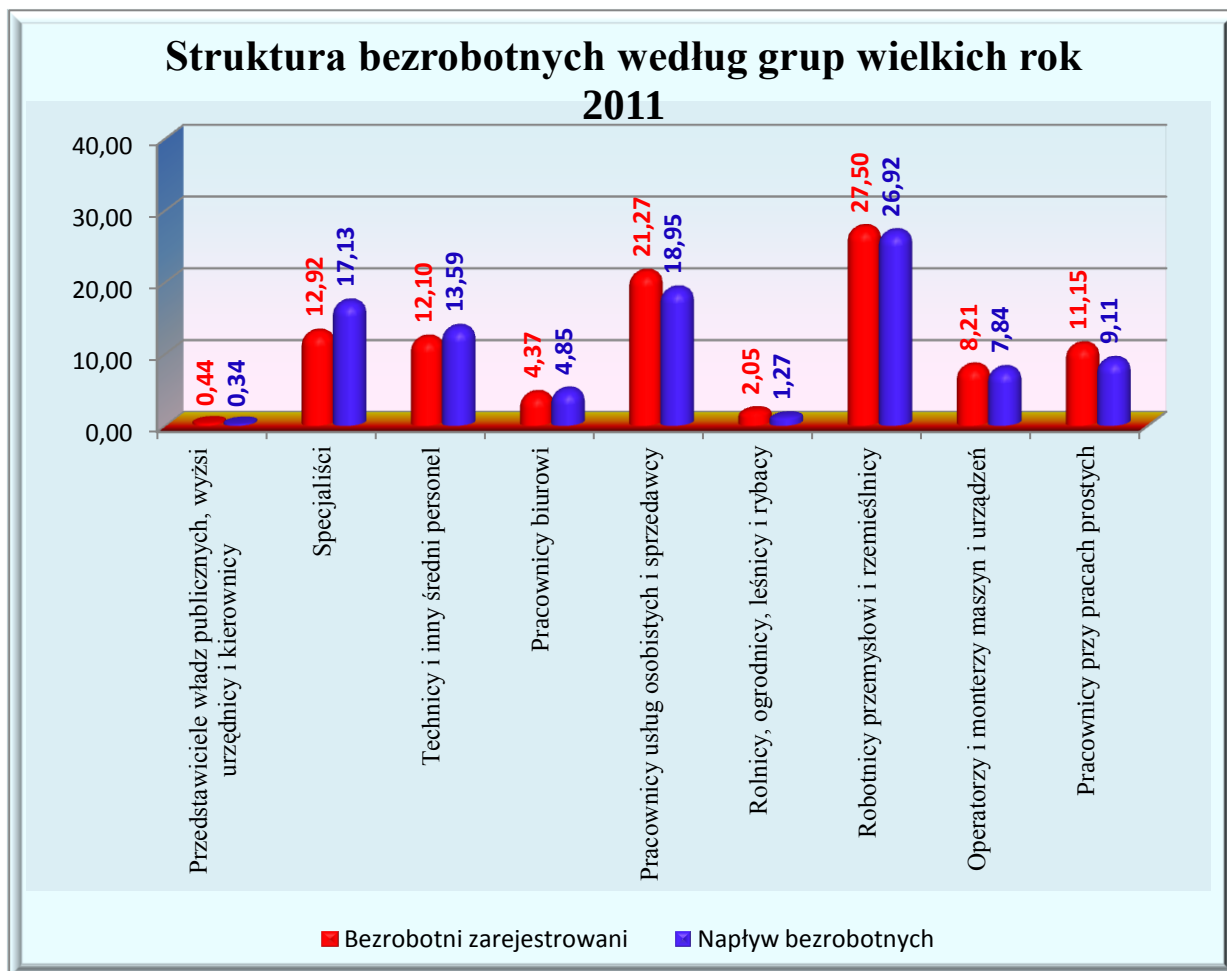
W większości grup zawodów procent zarejestrowanych bezrobotnych i napływu bezrobotnych w 2011 roku jest porównywalny. Niepokojące jest jednak to, że w grupie „Specjaliści” napływ bezrobotnych jest zdecydowanie wyższy od zarejestrowanych bezrobotnych w tych grupach. Tendencja ta zauważalna była także w 2010 roku. W 2009 i 2010 roku podobna sytuacja zauważalna była w przypadku grupy „Technicy i inny średni personel”, w 2011 wskaźniki zostały w dużej mierze zrównoważone.

Należy równocześnie zauważyć, że zdecydowanie niższy jest procent napływu bezrobotnych od zarejestrowanych w grupie szóstej - „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”. Sytuację tę wyjaśnia duża liczba ofert pracy zgłaszanych w tych zawodach, co oznacza, że

występuje zapotrzebowanie na rynku pracy na te zawody.

Wykres nr 10 przedstawia strukturę zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2011 roku oraz napływu bezrobotnych w 2011 roku według wielkich grup klasyfikacji zawodów.

Wykres Nr 10

III. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

III.1. Oferty pracy według zawodów

W 2011 roku ogółem zgłoszono w Powiatowym Urzędzie Pracy 1169 ofert pracy. Tabela nr 10 zawiera oferty pracy w zawodach, w których zgłoszono, co najmniej 10 ofert. Zawodów takich jest 26, w których zgłoszono 743 oferty, co stanowi 63,56% ogółu zgłoszonych ofert pracy.

Tabela Nr 10

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w II-półroczu
1	Sprzedawca	137
2	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	62
3	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	52
4	Murarz	49
5	Robotnik budowlany	45
6	Technik prac biurowych	43
7	Kasjer handlowy	37
8	Robotnik gospodarczy	31
9	Dozorca	27
10	Kierowca samochodu ciężarowego	25
11	Przedstawiciel handlowy	23
12	Pozostali ogrodnicy	20
13	Magazynier	19
14	Kucharz	17
15	Kierowca samochodu osobowego	16
16	Pomoc kuchenna	16
17	Robotnik drogowy	15
18	Fryzjer	14
19	Stolarz	14
20	Sprzątaczką biurową	14
21	Kucharz małej gastronomii	13
22	Barman	12
23	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	11
24	Kelner	11
25	Piekarz	10
26	Pakowacz	10

W 2011 roku pracodawcy najwięcej ofert zgłosili w zawodach:

- Sprzedawca - 137 ofert,
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 62 oferty,
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej - 52 oferty,
- Murarz – 49 ofert,

- Robotnik budowlany – 45 ofert,
- Technik prac biurowych– 43 oferty.

Stanowią one łącznie 33,19% wszystkich, zgłoszonych w 2011 roku, ofert pracy.

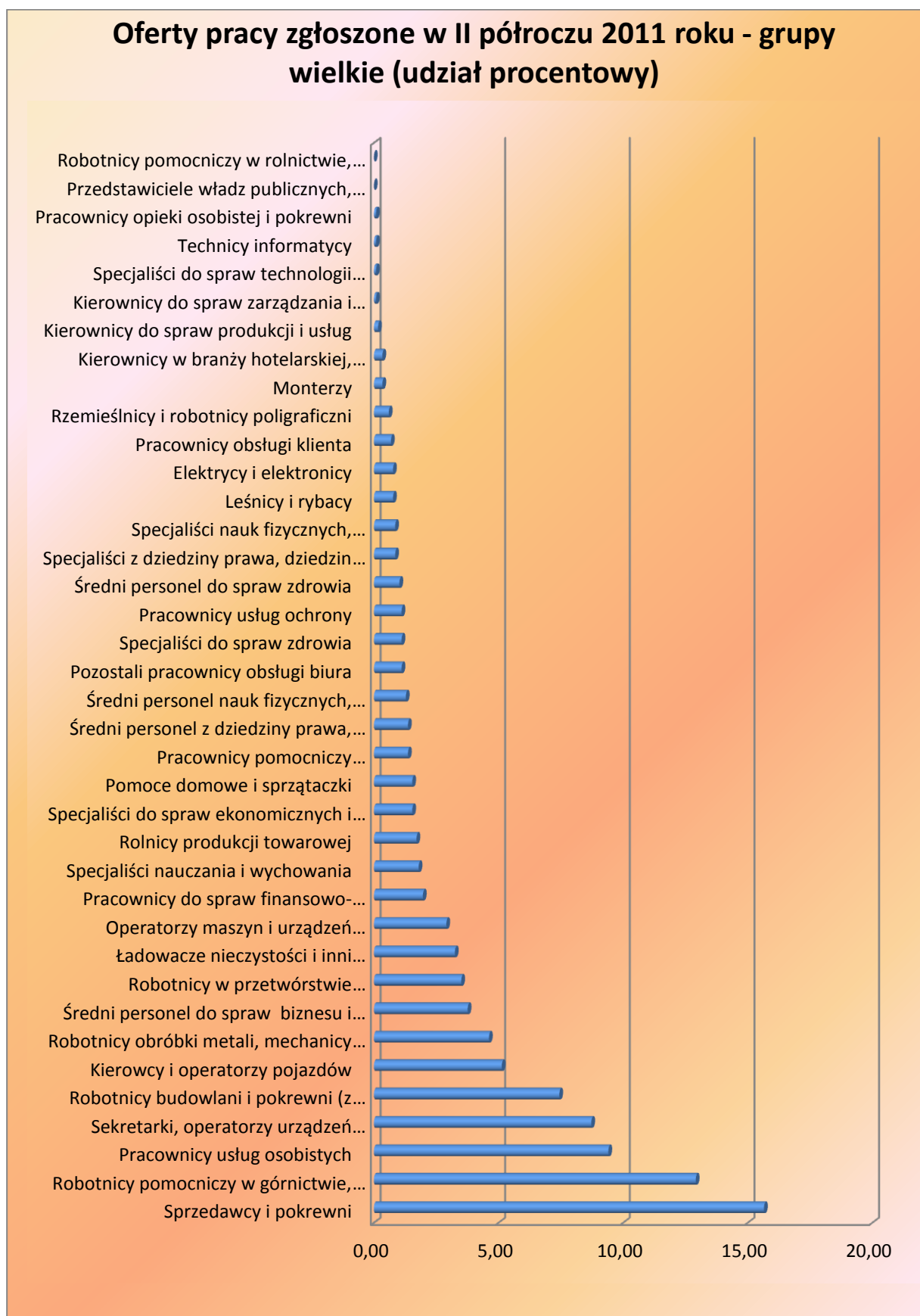
W 2011 roku utrzymała się wysoka liczba ofert pracy zgłoszonych w zawodzie „Sprzedawca” oraz „ Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym”, co świadczy o dużej rotacji pracowników w branży handlowej.

Tabela nr 11 przedstawia strukturę zgłoszonych ofert pracy według grup dużych klasyfikacji zawodów, natomiast graficznie przedstawia to wykres nr 11.

Tabela Nr 11

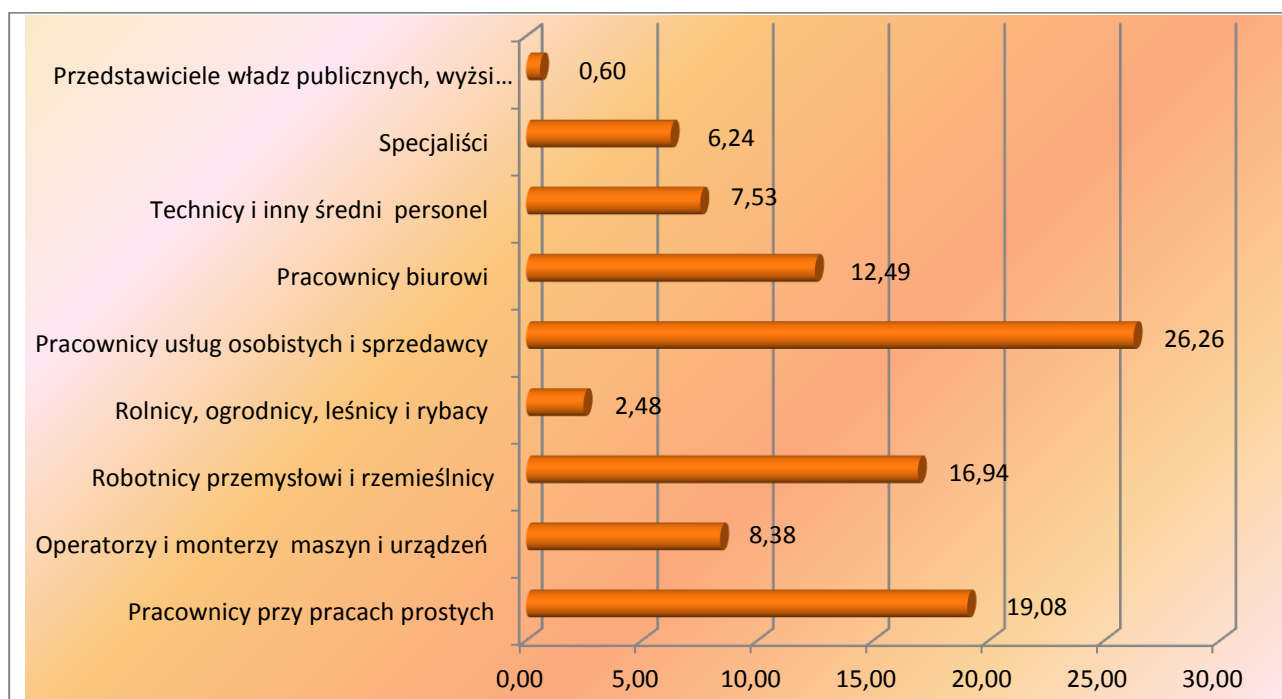
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu-grupy duże	% ofert pracy zgłoszonych w 2011
1	52	Sprzedawcy i pokrewni	15,66
2	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	12,92
3	51	Pracownicy usług osobistych	9,41
4	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	8,73
5	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,44
6	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	5,13
7	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,62
8	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,76
9	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,51
10	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	3,25
11	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,91
12	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,97
13	23	Specjaliści nauczania i wychowania	1,80
14	61	Rolnicy produkcji towarowej	1,71
15	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,54
16	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,54
17	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,37
18	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,37
19	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	1,28
20	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,11
21	22	Specjaliści do spraw zdrowia	1,11
22	54	Pracownicy usług ochrony	1,11
23	32	Średni personel do spraw zdrowia	1,03
24	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,86
25	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,86
26	62	Leśnicy i rybacy	0,77
27	74	Elektrycy i elektronicy	0,77
28	42	Pracownicy obsługi klienta	0,68
29	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,60
30	82	Monterzy	0,34
31	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach	0,34

		usługowych	
32	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,17
33	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,09
34	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,09
35	35	Technicy informatycy	0,09
36	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,09
37	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,00
38	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,00

Natomiast strukturę procentową ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku według grup wielkich (udział procentowy) przedstawia wykres nr 12.

Wykres Nr 12

Z analizy ofert pracy według grup dużych wynika, że największy procentowy udział zgłaszanych ofert (przekraczający 10%) dotyczy grup:

- „Sprzedawcy i pokrewni”
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”

Należy tutaj jednak wyraźnie zaznaczyć, iż mimo tego, że na terenie powiatu sanockiego działa wiele firm, to jedynie część ofert pracy zgłaszana jest w Powiatowym Urzędzie Pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku stara się to zmienić, stąd aktywne działania mające na celu nie tylko pozyskanie nowych pracodawców, ale i podtrzymanie kontaktów wcześniej nawiązanych.

Strukturę ofert pracy zgłoszonych w 2011 roku według poszczególne sekcji PKD pracodawców przedstawia tabela nr 12, natomiast graficznie wykres nr 13.

Tabela Nr 12

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2011 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	22,24
Przetwórstwo przemysłowe	17,45
Budownictwo	13,69
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9,58

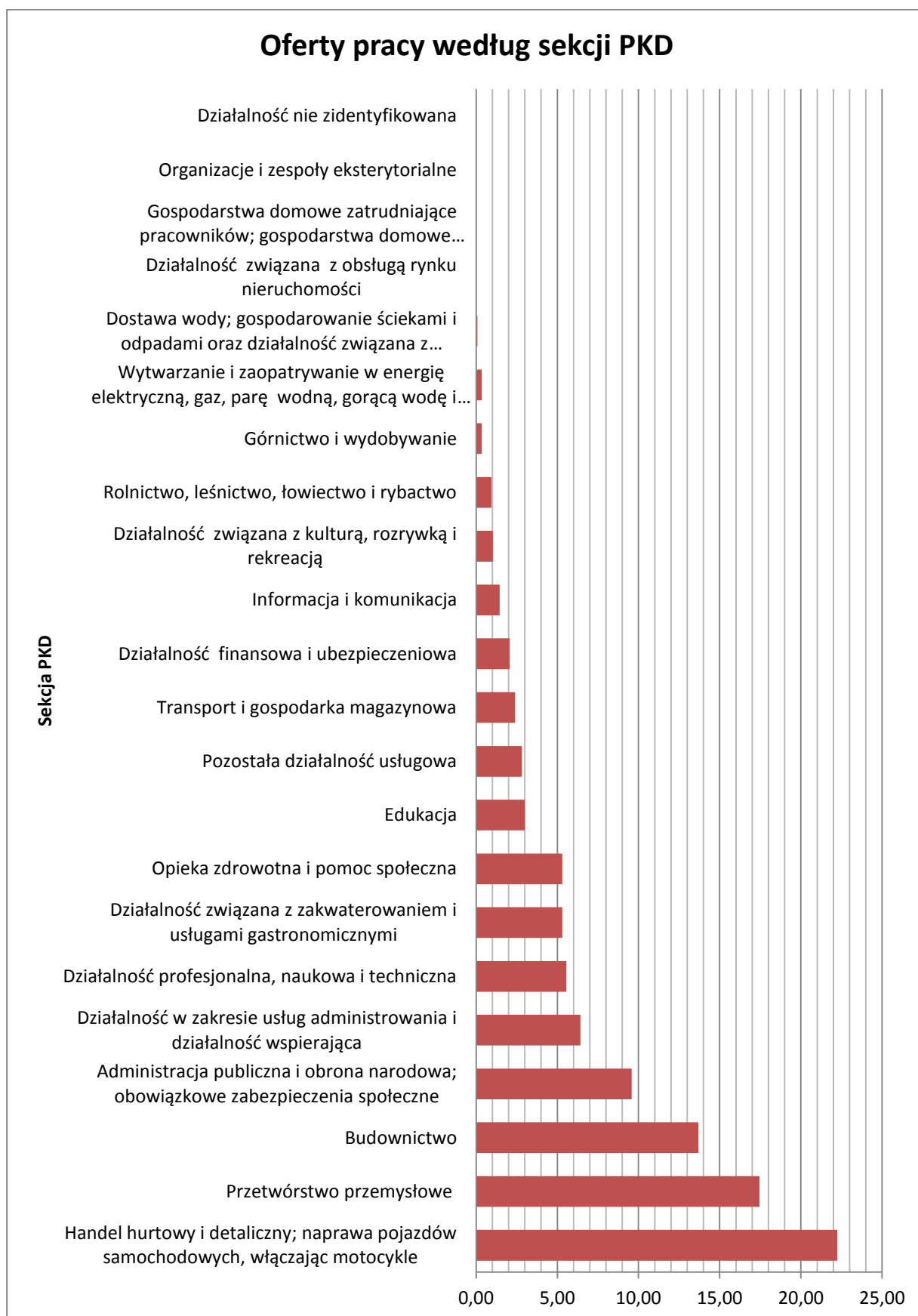
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6,42
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,56
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5,30
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5,30
Edukacja	2,99
Pozostała działalność usługowa	2,82
Transport i gospodarka magazynowa	2,40
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2,05
Informacja i komunikacja	1,45
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,03
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,94
Górnictwo i wydobywanie	0,34
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,34
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,09
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,00
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,00
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00
Działalność nie zidentyfikowana	0,00

Po przeanalizowaniu liczby zgłoszonych ofert pracy w poszczególnych sekcjach PKD nasuwają się podobne wnioski jak przy analizie zgłoszonych ofert pracy z uwzględnieniem struktury ofert pracy wg zawodów. Sekcje, które generują największy procent zgłoszonych ofert pracy to:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- Przetwórstwo przemysłowe,
- Budownictwo.

Łącznie w tych trzech sekcjach zgłoszono w 2011 roku 53,38% ofert.

Duża liczba ofert w sekcjach znajdujących się na trzech pierwszych miejscach w rankingu wiąże się ściśle, bądź z dużą rotacją pracowników, jak ma to miejsce w przypadku sekcji *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* i *Przetwórstwo przemysłowe*, bądź z sezonowością prac, jak ma to miejsce w przypadku sekcji *Budownictwo*.

IV. ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH

4.1. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od 1,1.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytowości (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Przez **zawód zrównoważony** należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody zrównoważone to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sanockim w ramach dużych grup zawodów przedstawia tabela nr 13.

Tabela Nr 13

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0
2	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0
3	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0455
4	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0478
5	"35"	Technicy informatycy	0,05
6	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,061
7	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0625
8	"82"	Monterzy	0,0784
9	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0926
10	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,0957
11	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1
12	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1111
13	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,1364
14	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1382
15	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,1463
16	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1566
17	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1667

18	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,1726
19	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,186
20	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,2527
21	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,2588
22	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,2647
23	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2727
24	"62"	Leśnicy i rybacy	0,2812
25	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,2857
26	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,2909
27	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3354
28	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,3499
29	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,3889
30	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,4815
31	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4918
32	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5412
33	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5909
34	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,6909
35	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,7143
36	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,7273
37	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,3973
38	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	4

Analizując ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych, biorąc pod uwagę 38 dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji na rynku pracy są:

- „Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych”, dla której to grupy zawodów wskaźnik intensywności deficytu zawodów wynosi 4,
- „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni”, gdzie wskaźnik intensywności wynosi prawie 1,40.

Oznacza to, że w 2011 roku było więcej ofert pracy dla tej grupy zawodów niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych.

Pozostałe grupy zawodów według kodu 2-cyfrowego są nadwyżkowe na rynku pracy. Część stanowią grupy, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest znikome lub wynosi zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie”,
- „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni”.

Przechodząc do analizy zawodów według 6-cyfrowych kodu zawodu należy zwrócić uwagę na zawody, których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest maksymalny. Oznacza to, że w ewidencji osób bezrobotnych nie było osób posiadających zawód wskazany przez pracodawcę w danej ofercie. Maksymalny wskaźnik w 2011 roku miało 49 zawodów. Zawody z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i równocześnie z liczbą

ofert wynoszącą co najmniej dwie, a skierowaną do osób legitymującymi się tym zawodem przedstawia tabela nr 14.

Tabela Nr 14

Lp	Nazwa zawodu	Liczba oferty
1	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	9
2	Operator urządzeń do obróbki płomieniowej szkła	5
3	Opiekun w domu pomocy społecznej	4
4	Serwisant sprzętu komputerowego	3
5	Doradca rolniczy	2
6	Specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych	2
7	Instalator systemów alarmowych	2
8	Laborant biochemiczny	2
9	Recepcjonista hotelowy	2
10	Spawacz metodą TIG	2
11	Topiarz szkła	2
12	Operator żurawia jezdniowego	2

Zawodów takich jest 12 a te, w których ofert pracy było najwięcej to:

- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
- Operator urządzeń do obróbki płomieniowej szkła,
- Opiekun w domu pomocy społecznej.

W przypadku pozostałych 37 zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości zgłoszono po jednej ofercie w ciągu roku. Należy tutaj zauważyć, że w przypadku zarejestrowania się co najmniej jednej osoby z takim zawodem, zawód ten będzie już zawodem w równowadze, natomiast gdy rejestruje się więcej osób stanie się zawodem nadwyżkowym.

Z kolei tabela nr 15 przedstawia zestawienie zawodów deficytowych w 2011 roku, czyli tych, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki jest większy od 1,1.

Tabela Nr 15

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Liczba	
			ofert pracy	zarejestrowanych bezrobotnych
1	Pomocnik piekarza	9	9	1
2	Doradca finansowy	6	6	1
3	Operator sprzętu ciężkiego	4	4	1
4	Asystent prawny	3	3	1
5	Sortowacz - brakarz szkła	3	6	2
6	Pomoc krawiecka	3	3	1
7	Operator koparki	2,3333	7	3
8	Kasjer handlowy	2,1765	37	17

9	Grafik komputerowy multimediiów	2	2	1
10	Recepcjonista	2	4	2
11	Pracownik do spraw osobowych	2	2	1
12	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	2	2	1
13	Blacharz	2	4	2
14	Pozostałe pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	2	2	1
15	Dozorca	1,9286	27	14
16	Cieśla	1,75	7	4
17	Spawacz metodą MAG	1,6667	5	3
18	Głazurnik	1,5	3	2
19	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	1,5	3	2
20	Fotograf	1,25	5	4
21	Agent ubezpieczeniowy	1,2	6	5
22	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1,1698	62	53
23	Technik handlowiec	1,1667	7	6
24	Przedstawiciel handlowy	1,15	23	20

Zawodów takich jest 24, należy tu jednak zaznaczyć, że na niektóre oferty pracy w tych zawodach mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy, oprócz odpowiedniego wykształcenia, doświadczenia zawodowego. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców.

Należy mieć świadomość, że tylko część ofert trafia do urzędów pracy, a ponadto często osoby posiadające wysokie kwalifikacje, na które istnieje popyt, poszukują zatrudnienia na własną rękę.

Zawody będące w równowadze na powiatowym rynku pracy, czyli te, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi od 0,9 do 1,1 przedstawia tabela nr 16.

Tabela Nr 16

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Liczba	
			ofert pracy	zarejestrowanych bezrobotnych
1	Technik prac biurowych	1,0238	43	42
2	Kierownik działu produkcji	1	1	1
3	Lektor języka angielskiego	1	1	1
4	Specjalista do spraw reklamy	1	1	1
5	Pisarz	1	2	2
6	Dietetyk	1	1	1
7	Pracownik biura podróży	1	1	1

8	Fakturzystka	1	2	2
9	Betoniarz - zbrojarz	1	3	3
10	Brukarz	1	1	1
11	Elektromechanik	1	1	1
12	Operator spycharki	1	1	1
13	Monter mebli	1	1	1
14	Kierowca autobusu	1	5	5
15	Robotnik gospodarczy	0,9118	31	34

Jak wynika z powyższej tabeli w równowadze w 2011 roku było 15 zawodów. W większości są to zawody, w których są zarejestrowane pojedyncze osoby oraz zgłoszono pojedyncze oferty pracy. Zawody w równowadze, które dotyczyły większej liczby zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy to:

- technik prac biurowych,
- robotnik gospodarczy,
- kierowca autobusu,
- betoniarz – zbrojarz.

Zawody nadwyżkowe to te, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu jest najniższy, czyli równy zero. Sytuacja taka ma miejsce wówczas, gdy są zarejestrowane osoby bezrobotne w danym zawodzie a nie ma ofert pracy. Tabela nr 17 przedstawia zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu jest najniższy, a urząd posiadał oferty pracy. Tabela ta zawiera również liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie oraz liczbę ofert pracy.

Tabela Nr 17

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Liczba	
			ofert pracy	zarejestrowanych bezrobotnych
1	Pakowacz	0,8333	10	12
2	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,8333	5	6
3	Sekretarka	0,8333	5	6
4	Pomoc kuchenna	0,7619	16	21
5	Opiekunka dziecięca	0,75	6	8
6	Formierz odlewnik	0,75	3	4
7	Kierowca samochodu osobowego	0,6957	16	23
8	Specjalista do spraw sprzedaży	0,6667	2	3
9	Muzealnik	0,6667	2	3
10	Asystent do spraw księgowości	0,6667	2	3

11	Technik usług kosmetycznych	0,6667	2	3
12	Mechanik samochodów osobowych	0,6429	9	14
13	Drwal / pilarz drzew	0,625	5	8
14	Murarz	0,6049	49	81
15	Technik elektryk	0,6	3	5
16	Kierowca samochodu dostawczego	0,6	3	5
17	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,5714	4	7
18	Kelner	0,5238	11	21
19	Kierowca samochodu ciężarowego	0,5	25	50
20	Inżynier geodeta - kataster i gospodarka nieruchomościami	0,5	2	4
21	Operator koparko - ładowarki	0,5	2	4
22	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	0,5	2	4
23	Inżynier mechanik - środki transportu	0,5	1	2
24	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,5	1	2
25	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	0,5	1	2
26	Pokojowa	0,5	1	2
27	Barman	0,4615	12	26
28	Robotnik budowlany	0,45	45	100
29	Robotnik drogowy	0,4412	15	34
30	Kosmetyczka	0,4	4	10

V. WNIOSKI

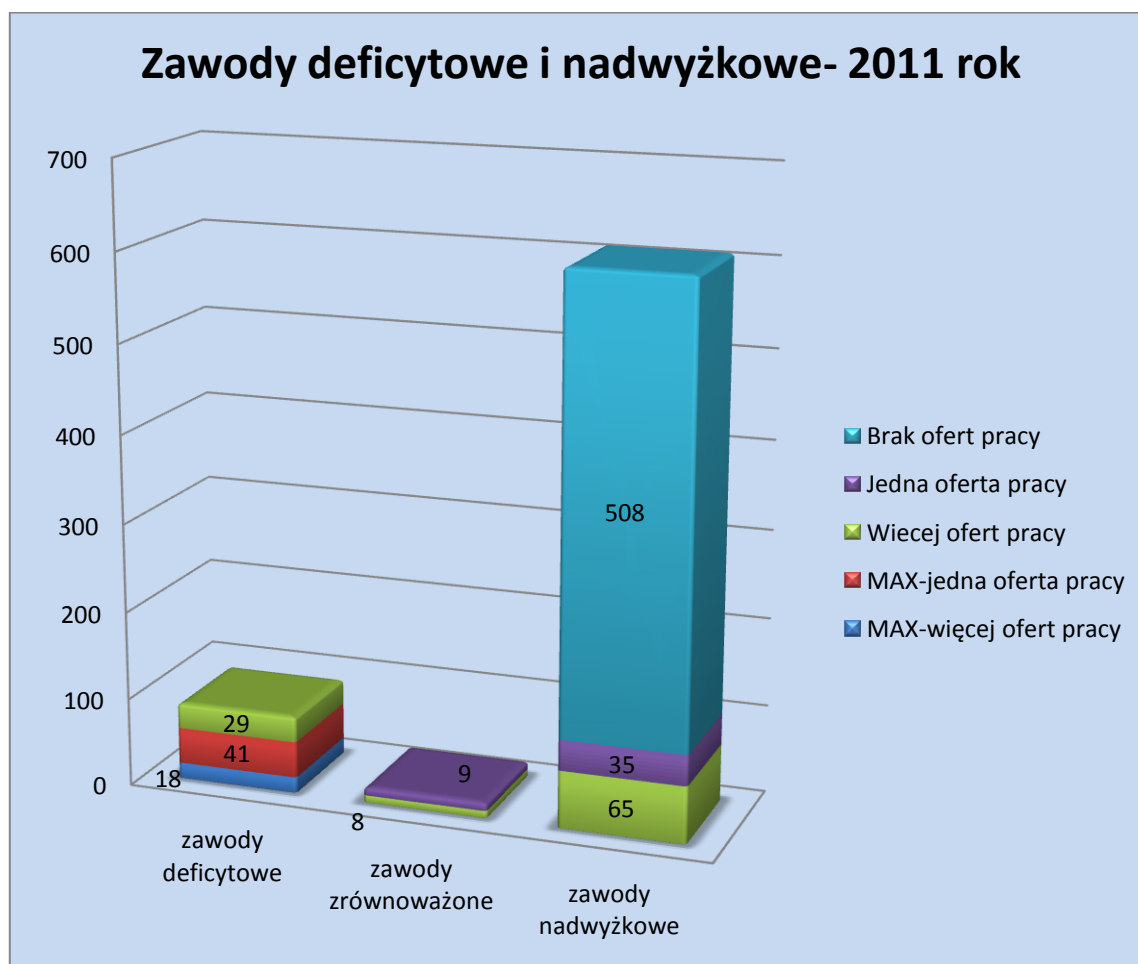
W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych, ofert pracy, można wysnuć następujące wnioski i spostrzeżenia:

- Po kilkuletnim okresie wzrostu stopy bezrobocia, nastąpił jej spadek z 14,6 % w 2010 roku do 12,50% w 2011 roku, czyli o 2,1% (wykres nr 1).
- Wskaźnik procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wzrastał od 2009 roku, obecnie można stwierdzić że utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Na koniec grudnia 2011 roku procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wynosił 52,62% , co stanowi niewielki wzrost w stosunku do roku 2010 o 0,07%. Nadal stanowią większość wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne (wykres nr 4).
- Największy odsetek w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych stanowi grupa siódma, tj. „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (27,5%) i grupa piąta, czyli „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”(21,3%). Podobnie jak w latach ubiegłych (tabela nr 2).
- Utrzymujący się od kilku lat wśród zarejestrowanych bezrobotnych wzrost procentowego udziału bezrobotnych legitymujących się zawodem z grupy ósmej klasyfikacji zawodów tj. *Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* zatrzymał się w 2010 roku, natomiast w 2011 uległ znacznemu spadkowi. Utrzymuje się natomiast wzrost grupy drugiej *Specjaliści* oraz *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (tabela nr 2).
- Najliczniejszą grupę bezrobotnych - 744 osoby, stanowią osoby bez zawodu tj. 14,61% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w tym kobiety stanowią 53,90% tej grupy bezrobotnych tj. 401 osób. Należy jednak zauważyć, że w roku 2011 zmalał procentowy udział bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych – w 2010 roku osoby te stanowiły 15,64 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (tabela nr 3).
- Udziału procentowy absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych po spadku w 2010 roku, ponownie nieznacznie wzrósł w 2011 roku o 0,17 %, jednak liczbowo zauważalny jest stopniowy spadek: na koniec roku zarejestrowanych było 397 absolwentów (w 2009 roku 438, w 2010 412 absolwentów), wzrosła natomiast liczba kobiet w tej grupie do 242 osób (w 2010 roku - 224 kobiety). Zauważalna jest natomiast tendencja malejąca wśród osób nie posiadających wyuczonego zawodu, zmniejszyła się o 5,23% w stosunku do roku ubiegłego (wykres nr 7 i 8).
- Na koniec 2010 roku zwiększył się po kilku latach spadkowych wskaźnik procentowego udziału osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy do ogółu bezrobotnych do 27,84%

(2009 – 22,46%) i nadal utrzymuje się tendencja wzrostowa- 32,00 % na koniec 2011 roku (wykres nr 9).

- Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy odnotowano w zawodach: „Sprzedawca”, „Ślusarz”, „Robotnik placowy”. Duży udział stanowią również osoby nie posiadające wyuczonego zawodu (tabela nr 5).
- Nadal w trudnej sytuacji na rynku pracy pozostają sprzedawcy (dotyczy to bezrobotnych deklarujących posiadanie tego zawodu - zawód wyuczony lub wykonywany). W grupie tej 89,32 % to kobiety. Pomimo, że liczba ofert skierowana do tej grupy bezrobotnych jest duża, ale również napływ do ewidencji bezrobotnych w 2011 roku tej grupy zawodowej był duży. Wskazuje to na częste zmiany zatrudnienia na tych stanowiskach pracy (tabela nr 5 i 7).
- Lokalny rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar pracowników występuje w większości zawodów i specjalności, którego rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć. Wykres nr 14 przedstawia tę sytuację w 2011 roku.

Wykres Nr 14

- W 2011 roku duża liczba ofert pracy skierowana jest do osób posiadających niskie kwalifikacje zawodowe. Trend wzrostowy w tym zakresie zauważalny jest od dłuższego czasu.
- Sekcje PKD, które w 2011 roku generują największy procent miejsc pracy to „handel”, „przetwórstwo przemysłowe” i „budownictwo”(tabela nr 12).
- Analiza ofert w 2011 roku wg struktury stanowisk pracy wykazuje stosunkowo dużą liczbę ofert na stanowisko: „Sprzedawcy i pokrewni” oraz „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” (tabela nr 11).
- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie jest w stanie określić rzeczywistej skali zjawiska. Wynika to z faktu, że nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane przez pracodawców do Urzędu Pracy.

VI. ANEKS STATYSTYCZNY

Załącznik nr 1. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie sanockim w 2011 roku według grup dużych.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,6429
2	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,6
3	"62"	Leśnicy i rybacy	0,5686
4	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,5652
5	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,5526
6	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,5476
7	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,5
8	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,5
9	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,4615
10	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,4615
11	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,4545
12	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4477
13	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4333
14	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,432
15	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,4286
16	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4231
17	"82"	Monterzy	0,42
18	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4145
19	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4059
20	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,4054
21	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,3919
22	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,381
23	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3576
24	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3446
25	"74"	Elektrycy i elektonicy	0,3382
26	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,3276
27	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,3087
28	"35"	Technicy informatycy	0,2778
29	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2533
30	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2308

31	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,2195
32	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2115
33	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,198
34	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1946
35	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1495
36	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1233
37	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0
38	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0

Załącznik nr 2. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie sanockim w II-półroczu 2011 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2011 roku	Bezrobotni stan w końcu 2011 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2011 roku	Oferty pracy stan w końcu 2011 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	149	136	11	0
Górnictwo i wydobywanie	5	7	4	0
Przetwórstwo przemysłowe	1066	1019	204	3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7	9	4	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	5	1	0
Budownictwo	390	332	160	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	819	795	260	5
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	158	151	62	0
Transport i gospodarka magazynowa	118	108	28	0
Informacja i komunikacja	14	15	17	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	43	51	24	4
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	17	23	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	94	85	65	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	182	149	75	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	199	235	112	0
Edukacja	108	87	35	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	96	94	62	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	65	62	12	0
Pozostała działalność usługowa	117	142	33	0

Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	4	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	501	396	0	0
Ogółem	4151	3905	1169	12